LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

Gedimino pr. 56, LT-01110 Vilnius, tel. 8 706 65105, faks. 8 706 65138, el. p. ombuds@lrski.lt

Lietuvos gyventojų genocido
ir rezistencijos tyrimo centro
generalinei direktorei
Teresei Birutei Burauskaitei

2018-06-29 Nr. 4D-2018/1-824/3D-1825

Advokatų kontora Rudzinskas ir partneriai
A. Mickevičiaus g. 14-2, Vilnius

**DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO
IR SEIMO KONTROLIERIAUS TARPININKAVIMO**

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2018-06-28 gavo Grant Arthur Gochin (toliau citatose ir tekste vadinama – Pareiškėjas) 2018-06-26 skundą dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau citatose ir tekste vadinama – Centras) pareigūnų galimo biurokratizmo, nagrinėjant jo 2018-05-15 prašymą (toliau citatose ir tekste vadinama – Prašymas).

2. Pareiškėjas skunde (adresuotame Seimo kontrolieriui ir Centrui; toliau vadinama – Skundas) nurodo:

2.1. „Kreipiausi į Centrą 2018-05-15 su Prašymu pakeisti istorinę išvadą dėl Kazio Škirpos veiklos, dėl LAF (Lietuvos Aktyvistų Fronto) vado ir Laikinosios vyriausybės ministro pirmininko 1940–1941 m. vykdytos antisemitinės propagandos, lėmusios lietuvių įtraukimą į Holokaustą ir žydų tautos genocido vykdymą LAF vardu ir iniciatyva“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

Pareiškėjas šiuo skundu atkreipė Centro dėmesį į tai, kad Centras pažymoje apie K. Škirpos veiklą nurodė, kad Centro „*istorikai visapusiškai išnagrinėjo* Kazio Škirpos veiklą Antrojo pasaulinio karo metais“, kad „Vyriausybės 2007-08-22 nutarimo Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ 34 punktas nustato, kad „Asmenų prašymai, [...], turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje“. Nutarimo 35 punktas nustato, kad „Jeigu asmens prašymo nagrinėjimas susijus su [...] kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų [...], institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teise pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 34 punkte nustatytą terminą, institucija nedelsdama išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratesimo priežastis“.

Centras 2018-05-28 raštu Nr. 14R-45 informavo, kad negali „išsamiai atsakyti į Prašyme nurodytus klausimus per įstatymo nustatytą 20 d. terminą“, į Prašymą „atsakyti galėsime pagal įstatyme numatytus protingumo principus, t. y. atlikę išsamius istorinius tyrimus ir vertinimus“.

Pareiškėjo nuomone, atsižvelgus į pirmiau nurodytas aplinkybes, „papildomas terminas iš naujo nagrinėti Centrui ir taip žinomus dokumentus ir šaltinius nėra būtinas“, „Vyriausybės nutarimas, reglamentuojantis asmenų aptarnavimo tvarką, nenumato jokių „protingumo terminų“.

2.2. „[...] reikalauju pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį išsamų atsakymą dėl mano reikalavimo pakeisti istorinę išvadą dėl Kazio Škirpos veiklos.“

3. Seimo kontrolierius išnagrinėjęs ankstesnį Pareiškėjo skundą dėl Centro veiksmų (neveikimo) 2018-02-02 pažymoje Nr. 4D-2017/1-1558 (toliau vadinama – Pažyma):

3.1. konstatavo, kad „***Centras, nagrinėdamas [Pareiškėjo] prašymą, nesilaikė įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmenų prašymų nagrinėjimo tvarką, principų ir kitų reikalavimų, neužtikrino Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio nuostatos, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, kartu ir Pareiškėjo teisės į gerą viešąjį administravimą, tinkamo įgyvendinimo***“;

3.2. atkreipė Centro generalinės direktorės Teresės Birutės Burauskaitės (toliau vadinama – Vadovė) dėmesį į tai, kad „***2016–2018 metais Seimo kontrolierius išnagrinėjo 4 skundus dėl Centro veiklos, nustatė asmenų prašymų nagrinėjimo tvarkos pažeidimus*** (Nr. 4D-2015/1-1618, Nr. 4D-2016/1-750, Nr. 4D-2017/1-1471 ir Nr. 4D-2017/1-1558), ***konstatavo, kad Centro vadovų ir darbuotojų požiūris į Centro funkcijos – teikti asmenims informaciją – vykdymą, valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių reikalavimų laikymąsi, vidaus administravimo organizavimą nelaikytinas tinkamu konstitucinio valdžios įstaigos tarnavimo žmonėms principo įgyvendinimu*** (2016-02-25 pažyma Nr. 4D-2015/1-1618); kartotinai konstatavo, kad Centras pavėluotai pateikė atsakymą į asmens kreipimąsi, nepagrįstai nepateikė atsakymo į kitą asmens kreipimąsi ir pan., rekomendavo Centrui „***imtis teisinių bei organizacinių priemonių, kad ateityje būtų užtikrinamas tinkamas visų asmenų prašymų nagrinėjimas ir atsakymai pareiškėjams būtų teikiami laiku“, tačiau Centras neinformavo Seimo kontrolieriaus apie šios rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus*** (2016-08-24 pažyma Nr. 4D-2016/1-750)“ ir kt.

Atsižvelgiant į pirmiau nurodytas aplinkybes, susijusias su asmenų skundų dėl Centro veiklos nagrinėjimo rezultatais, bei į šio skundo tyrimo rezultatus, buvo konstatuota, kad „***Centro veikloje, nagrinėjant asmenų prašymus, įžvelgtini teisės aktų reikalavimų netinkamo vykdymo sistemiškumo požymiai***, todėl, Seimo kontrolieriaus nuomone, papildomai būtų tikslinga organizuoti Centro veiklos, nagrinėjant asmenų prašymus, skundus, aptarimą, dalyvaujant Seimo kontrolieriui, Vadovei ir kitiems atsakingiems Centro ir Seimo kontrolierių įstaigos darbuotojams“;

3.3. be kita ko, rekomendavo Vadovei informuoti Seimo kontrolierių, kokių „***teisinių bei organizacinių priemonių Centras ėmėsi, kad ateityje būtų užtikrinamas tinkamas visų asmenų prašymų nagrinėjimas ir atsakymai pareiškėjams būtų teikiami laiku***“;

4. Vadovė, informavo Seimo kontrolierių, kad ji „2017-12-16 įsakymu Nr. IV-121 (Įsakymas) patvirtino Centro vidaus dokumentą „Pažymą apie priimtus dokumentus“, kurį privalo pildyti prašymus gavę darbuotojai (pažymos tikslas – griežtesnė prašymų – atsakymų kontrolė)“, kad Centro taryba svarstė su asmenų prašymų nagrinėjimu susijusias problemas (pvz., Centro 2018-02-27, 2018-03-27 tarybos posėdžiai), tačiau nepagrįstai nenurodė, kokiomis priemonėmis numatoma pasiekti efektyvesnio asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo, pažymėdama, kad „atsakymų į tokias ar panašias globalias istorines problemas negalima vertinti kaip paprastos informacijos, susijusios su kasdieninėmis žmogaus problemomis“, nepateikdama pasiūlymų, kaip kitaip ir kokiu teisiniu pagrindu tokie atsakymai galėtų būti vertinami ir kt.

Seimo kontrolierius, įvertinęs Centro pateiktą papildomą informaciją apie prašymų, skundų nagrinėjimą (vadovaujantis administracinės procedūros tvarka bei Prašymų nagrinėjimo taisyklėmis) šio institucijoje, kartotinai konstatavo, kad „***sistemiškai, Centras demonstruoja nepagarbą pareiškėjams, konstituciniam valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms, įstatymo viršenybės bei kitiems gero viešojo administravimo principams***“.

Seimo kontrolierius kartotinai kreipėsi į Centrą, prašydamas pateikti informaciją Seimo kontrolieriui neatsakytais klausimais, paaiškinti, kokiomis priemonėmis numatoma pasiekti efektyvesnio asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo, pateikti siūlymus, kaip kitaip, pagal šiuo metu galiojantį teisinį reglamentavimą, galėtų būti vertinami „atsakymai į [...] globalias istorines

problemas“, ***kokius teisės aktus siūlytumėte keisti ir kaip***, išsamiai paaiškinti, kokius pagal pareiškėjų kreipimusi Seimo kontrolieriaus nustatytus Centro veiklos trūkumus, nagrinėjant asmenų prašymus, skundus, Centras laiko „formalaus pobūdžio“ ir kt.

Centras 2018-03-30 raštu Nr. 10R-17 pažymėjo, kad „Pagrindinė atsakymų vėlavimo priežastis yra ta, kad prašymus tiriantys mokslininkai įpratę nagrinėti problemą itin išsamiai ir visapusiškai, naudodami daugybę galimų istorinių šaltinių, tad kartais pagrindinį dėmesį skiria atsakymo išsamumui ir kokybei, o ne terminų apibrėžtumui. Darbuotojų nurodomi vėlavimo motyvai dažniausiai būna šie: - pareiškėjui svarbiau gauti išsamų ir kokybišką o ne laike apibrėžtą, bet formalų atsakymą; - su pareiškėju daug kartų bendrauta telefonu ar internetu, jam buvo parodytas deramas dėmesys. Dar viena vėlavimo priežastis – žmogiškasis klaidos faktorius“, Centro tarybos posėdyje, be kita ko, buvo nutarta „patobulinti elektroninę raštų registravimo sistemą, primenančią vykdytojui apie konkretaus rašto atsakymo terminą“.

5. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Augustinas Normantas, atsižvelgę į asmenų skundų dėl Centro veiklos, nagrinėjant jų prašymus, tyrimo rezultatus, 2018-04-17 organizavo susitikimą su Vadove ir kitais atsakingais Centro darbuotojais (toliau vadinama – Susitikimas). ***Susitikimo metu Vadovė įsipareigojo imtis priemonių Seimo kontrolieriaus pažymose bei Susitikimo metu nustatytiems, aptartiems Centro veiklos, nagrinėjant asmenų prašymus, skundus, trūkumas šalinti***. Susitikimo metu, be kita ko, buvo atkreiptas Vadovės dėmesys į tai, kad:

5.1. Centras dažnai nepagrįstai nemotyvuoja arba netinkamai motyvuoja savo veiksmus (neveikimą), nepagrindžia Centro nurodomų aplinkybių, paaiškinimų dokumentais bei konkrečiomis teisės aktų nuostatomis;

5.2. Centras atsakymų į asmenų prašymų pateikimo teisės aktuose nustatytais prašymų nagrinėjimo terminais nepagrįstai nelaiko asmenų teisės į gerą viešąjį administravimą pažeidimu, negerbia viešojo administravimo įstatymo viršenybės principo reikalavimų (susidaro įspūdis, kad teisės aktų reikalavimai Centrui netaikomi, t. y. Centras, nepaisydamas teisės aktuose nustatytos prašymų (skundų) nagrinėjimo tvarkos, pats nusprendžia, kas yra deramas dėmesys pareiškėjui, kokiu būdu jam gali būti pateiktas atsakymas į rašytinį prašymą (galimi pokalbiai, informacijos teikimas pagal rašytinį prašymą telefonu ir pan.), į prašymus galimai ne visada atsakoma nustatyta tvarka, t. y., tokiu būdu, kokiu buvo pateiktas prašymas, arba tokiu būdu, kuris buvo nurodytas prašyme ir pan.), Centras, atsakydamas į Seimo kontrolieriaus prašymą „pateikti siūlymus, kaip kitaip, pagal šiuo metu galiojantį teisinį reglamentavimą, galėtų būti vertinami „atsakymai į [...] globalias istorines problemas“, kokius teisės aktus siūlytumėte keisti ir kaip“, nepagrįstai pažymėjo, kad „Centro nuomone, ***LR teisės aktuose*** [nenurodė kuriais konkrečiais teisės aktais remiasi] ***numatyti protingumo kriterijai*** suteikia galimybę atsakymus į globalias istorines problemas vertinti kitaip nei paprastą informaciją, susijusią su kasdienėmis problemomis“ (***Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas protingumo principo viešojo administravimo veikloje nenustato ir pabrėžia būtinumą įgyvendinti įstatymo viršenybės, išsamumo ir kitų principų reikalavimus***).

Seimo kontrolierius, darydamas išvadą, kad Centras „ir vėl kartotinai, t. y., sistemiškai, demonstruoja nepagarbą pareiškėjams, konstituciniam valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms, įstatymo viršenybės bei kitiems gero viešojo administravimo principams“, vertino Centro požiūrį į teisės aktų reikalavimų laikymąsi nagrinėjant asmenų prašymus, Centro išsakytą poziciją, kad pareiškėjų (kurių netenkina Centro atsakymai) skundus Seimo kontrolieriui pripažinus pagrįstais, jie ir toliau Centro laikomi skundais tik „dėl *neva* blogo Centro darbo“, Centro atsakymai „yra skundžiami Seimo kontrolieriui motyvuojant *formalaus pobūdžio netikslumais*“ ir pan. Be to, yra kritiškai vertintini Centro paaiškinimai dėl prašymų nagrinėjimo terminų nesilaikymo priežasčių pagrįstumo (šio rašto 4 paragrafas), ne teisės aktų, o „protingumo kriterijų“ reikalavimų taikymo nagrinėjant asmenų prašymus, teisės aktų reikalavimų dėl Seimo kontrolieriaus pažymų skelbimo Centro interneto svetainėje nesilaikymas (neinformavimas visuomenės apie nustatytus Centro veiklos trūkumus) ir kt.;

5.3. ***Vadovei būtų tikslinga apsvarstyti galimybę tobulinti asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo Centre vidaus kontrolės sistemą, pvz., į ją įtraukiant Centro darbuotoją, turintį teisinį išsilavinimą***;

5.4. vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-08-26 nutarimu Nr. 93 patvirtintomis Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) „44. Institucija privalo kasmet atlikti asmenų aptarnavimo kokybės vertinimą pagal anoniminių asmenų apklausų rezultatus arba pasirinktus objektyvaus pobūdžio kriterijus“ (Susitikimo metu buvo nustatyta, kad ***Centras kasmet neatlieka asmenų aptarnavimo kokybės vertinimo pagal anoniminių asmenų apklausų rezultatus arba pasirinktus objektyvaus pobūdžio kriterijus***) ir kt.

6. Skundo tyrimui reikšmingiausi Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

6.1. *Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnis* – „[...]. Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

6.2. *Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatyme* (Įstatymas) nustatyta:

6.2.1. *2 straipsnio 1 dalis* – „Centras yra valstybės įstaiga, tirianti visas genocido bei kitų nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų apraiškas, 1920–1939 m. Vilniaus krašte okupacinio režimo vykdytą politiką bei pasipriešinimo jai procesus, Lietuvos gyventojų persekiojimą okupacijų metais, taip pat ginkluoto ir neginkluoto pasipriešinimo okupacijoms procesus, SSRS vykdytą agresiją ir jos padarinius atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, inicijuojanti genocido organizatorių ir vykdytojų veiksmų teisinį įvertinimą. Centras koordinuoja kitų institucijų atliekamus šiuo įstatymu apibrėžtos srities tyrimo darbus“.

6.2.2. *4 straipsnis* – „Centro uždaviniai – istorinės tiesos ir teisingumo atkūrimas, okupacinių režimų 1939–1990 m. vykdyto Lietuvos gyventojų fizinio bei dvasinio genocido ir pasipriešinimo šiems režimams tyrimas, laisvės kovotojų ir genocido aukų atminimo įamžinimas, okupacijos padarinių teisinio įvertinimo inicijavimas. [...].“

6.2.3. *5 straipsnis* – „Centras, įgyvendindamas jam pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas: 1) vykdo apibrėžtų sričių ir laikotarpių tyrimus: a) formuoja šiuo įstatymu apibrėžtos srities tyrimų valstybinę politiką: nustato tyrimų kryptis ir metodiką, formuluoja darbo problematiką, sudaro ilgalaikes ir trumpalaikes genocido ir rezistencijos tyrimo programas ir jas įgyvendina, koordinuoja visų kitų institucijų vykdomus šios srities tyrimus; b) renka, kaupia, sistemina ir apibendrina medžiagą apie okupacinių režimų įvykdytus nusikaltimus, taip pat apie SSRS vykdytą agresiją ir jos padarinius atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, atskleidžia nusikalstamą totalitarinių režimų esmę, genocido bei kitų nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų vykdymo sistemą; c) renka, analizuoja ir apibendrina medžiagą apie pasipriešinimo okupaciniams režimams procesus ir dalyvius bei pasipriešinimą SSSRS agresijai atkūrus Lietuvos nepriklausomybę; d) skelbia mokslinę, informacinę, analitinę medžiagą, leidžia leidinius apie Lietuvos gyventojų genocidą, represijas ir pasipriešinimą okupaciniams režimams, rengia mokslines konferencijas, dalyvauja įgyvendinant kitų institucijų ir valstybių organizuojamas programas; [...]; f) tiria archyvinę medžiagą ir teikia informaciją juridiniams ir fiziniams asmenims apie okupacijų laikotarpiu žuvusius, dingusius be žinios, represuotus, persekiotus, nukentėjusius nuo 1939–1990 m. okupacijų ir SSRS vykdytos agresijos atkūrus Lietuvos nepriklausomybę Lietuvos gyventojus, pasipriešinimo okupacijoms dalyvius; g) rūpinasi dokumentų, susijusių su genocidu ir rezistencija, paieškomis Lietuvoje ir kitose valstybėse, jų sugrąžinimu ar kopijų įsigijimu, kaupia rašytinę, fotografuotinę, garso, filmuotą medžiagą apie genocidą ir rezistenciją; h) fiksuoja genocido ir Lietuvos gyventojų persekiojimo faktus ir represijų vykdytojus, teikia medžiagą apie konkrečius genocido vykdytojus valstybės teisėsaugos institucijoms; [...].“

6.2.4. *6 straipsnis* – „1. Centrą sudaro: 1) Genocido ir rezistencijos tyrimo departamentas; [...]. 2. Centro padaliniai atlieka šiame įstatyme nurodytas funkcijas ir glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje, naudodamiesi kituose padaliniuose sukaupta medžiaga. 3. Centre dirba valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. 4. Centrui vadovauja generalinis direktorius.

Jį Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko teikimu skiria ir atleidžia Seimas. Centro generalinis direktorius, Centro struktūrinių padalinių vadovai ir jų pavaduotojai sudaro Centro tarybą. Centro tarybos darbui vadovauja Centro generalinis direktorius. [...]. 6. Už savo veiklą Centras atsiskaito Seimui ir Vyriausybei. 7. Centro kompetencija, struktūra ir funkcijos nustatomos Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro nuostatuose. Šiuos nuostatus Vyriausybės teikimu tvirtina Seimas. [...].“

6.3. *Viešojo administravimo įstatymo* (toliau vadinama – VAĮ)

6.3.1. *3 straipsnyje* nustatyta: „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) ***įstatymo viršenybės***. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) ***objektyvumo***. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 13) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

6.3.2. *14 straipsnis* – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisykles tvirtina Vyriausybė. [...]. 3. ***Skundai dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų, neveikimo ar administracinių sprendimų nagrinėjami šio įstatymo trečiajame skirsnyje nustatyta tvarka***. [...].“

6.3.3. 6.3.2. *19 straipsnis* – „1. Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. [...].“

6.3.4. *22 straipsnis* – „1. ***Administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas*** ar valstybės tarnautojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo sudaryta komisija rašytiniu pavedimu (įsakymu, potvarkiu, rezoliucija) per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos. [...].“

65.3.5. *31 straipsnis* – „***Administracinė procedūra turi būti baigta ir administracinės procedūros sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo jos pradžios***. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinė procedūra negali būti baigta, administracinę procedūrą pradėjęs viešojo administravimo subjektas gali ją pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie administracinės procedūros termino pratęsimą pranešama raštu arba elektroniniu paštu (kai skundas gautas elektroniniu paštu) ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

6.3.6. *34 straipsnis* – „1. ***Administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu***. [...] ***Asmeniui, kuris kreipėsi dėl administracinės procedūros pradėjimo, per 3 darbo dienas nuo administracinės procedūros sprendimo priėmimo dienos, laikantis asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, raštu pateikiama informacija apie priimtą administracinės procedūros sprendimą***. [...]“.

6.3.7. *36 straipsnis* – „Asmuo turi teisę apskųsti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinės procedūros sprendimą savo pasirinkimu administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka.“

6.4. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-08-26 nutarimu Nr. 93 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (Prašymų nagrinėjimo taisyklės) nurodyta:

6.4.1. „25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų“.

6.4.2. „26. Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis“;

6.4.3. „35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: [...]; 35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys“;

6.4.4. „37. Į skundus atsakoma laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytos tvarkos“.

7. Atsižvelgdami į pirmiau nurodytas aplinkybes (šio rašto 1–5 paragrafai) bei į teisinį reglamentavimą, pacituotą šio rašto 6 paragrafe, vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 19, 20 straipsniais ***prašytume Centro iki 2018-08-20 (pateikiant nurodomas aplinkybes patvirtinančius dokumentus)***:

7.1. informuoti:

7.1.1. Seimo kontrolierių apie ***Skundo išnagrinėjimą VAĮ nustatyta administracinės procedūros tvarka ir terminais, apie informacijos dėl priimto administracinės procedūros sprendimo pateikimą Pareiškėjui*** (Seimo kontrolieriui pateikti atsakymo Pareiškėjui kopiją), kadangi Skunde skundžiami konkretūs Centro darbuotojų, rengusių, vizavusių ir pasirašiusių Centro 2018-05-28 raštą Nr. 14R-45, veiksmai (neveikimas), jiems galimai nesilaikant Prašymo nagrinėjimo taisyklių reikalavimų;

7.1.2. informuoti Seimo kontrolierių apie ***Prašymo išnagrinėjimą teisės aktuose nustatyta tvarka, atsakymo, atitinkančio VAĮ ir Prašymų nagrinėjimo taisyklių reikalavimus, pateikimą Pareiškėjui*** (Seimo kontrolieriui pateikti atsakymo Pareiškėjui kopiją);

7.2. pateikti paaiškinimus, susijusius Skunde nurodytomis aplinkybėmis:

7.2.1. kurie Centro darbuotojai rengė, vizavo, pasirašė Centro 2018-05-28 raštą Nr. 14R-45 (kartu pateikiant šiuos jų veiksmus patvirtinančių dokumentų kopijas bei pareigybių aprašymus);

7.2.2. kokiu konkrečiu teisiniu pagrindu galimai buvo nesilaikyta Prašymų nagrinėjimo taisyklių reikalavimų dėl prašymų nagrinėjimo termino bei dėl jo pratęsimo tvarkos, kokiame konkrečiame įstatyme yra nurodyta, kad Prašymo nagrinėjo taisyklėse nustatyti prašymų nagrinėjimo terminai gali būti keičiami vadovaujantis protingumo principu, kokiame konkrečiame įstatyme yra nustatyta, kad viešojo administravimo institucija gali nesilaikyti teisės aktų reikalavimų ir tiesiogiai taikyti protingumo principą;

7.2.3. ar Centro 2018-05-28 rašte yra nurodytos konkrečios faktinės aplinkybės ir konkrečios teisės aktų nuostatos, kuriomis remiantis šiuo raštu galimai pranešta Pareiškėjui, kad Prašymas nebus išnagrinėtas per Prašymų nagrinėjimo taisyklėse nustatytą 20 darbo dienų terminą, kiek darbo dienų terminas pratęsiamas; jeigu šios aplinkybės nėra nurodytos Centro 2018-05-28 rašte, pateikti motyvuotus paaiškinimus;

7.2.4. ar iš tiesų, kaip nurodo Pareiškėjas, Centras pažymoje apie K. Škirpos veiklą nurodyta, kad Centro „*istorikai visapusiškai išnagrinėjo* Kazio Škirpos veiklą Antrojo pasaulinio karo metais“;

7.2.5. kokius konkrečius papildomus, išsamius tyrimus ir vertinimus dėl Prašymo atliko Centro darbuotojai (pvz., pateikiant atitinkamo dokumento lyginamąjį variantą ar pan., kartu nurodant, kuris konkretus darbuotojas, kokius vertinimus ir kokiu laikotarpiu atliko, pateikiant tai patvirtinančius dokumentus);

7.3. pateikti informaciją:

7.3.1. kada bus patobulinta Centro elektroninė raštų registravimo sistema, „primenanti vykdytojui apie konkretaus rašto atsakymo terminą“;

7.3.2. kokių priemonių Centras ėmėsi, kad Centras kiekvienais metais atliktų asmenų aptarnavimo kokybės vertinimą (pagal anoniminių asmenų apklausų rezultatus arba pasirinktus objektyvaus pobūdžio kriterijus), kaip tai nustatyta Prašymų nagrinėjimo taisyklėse; jeigu nesiimta – nurodyti priežastis;

7.3.3. kokių priemonių buvo imtasi dėl asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo vidaus kontrolės sistemos tobulinimo (pvz., į ją įtraukiant Centro darbuotoją, turintį teisinį išsilavinimą ir kt.); jeigu nesiimta – nurodyti priežastis;

7.3.4. ar buvo inicijuoti atitinkamų teisės aktų pakeitimai dėl kitų, nei nurodyta Prašymų nagrinėjimo taisyklėse, prašymų (pvz. dėl Centro išvadų turinio ir pan.) nagrinėjimo Centre terminų nustatymo, jeigu ne – nurodyti priežastis;

7.4. pateikti:

7.4.1. Seimo kontrolieriui Prašymo bei Centro 2018-05-28 rašto Nr. 14R-45 kopijas;

7.4.2. visą kitą informaciją, paaiškinimus, Jūsų nuomone, reikalingus Centro pareigūnų veiklos (neveikimo) juridiniam įvertinimui.

8. Atkreipiame:

8.1. Centro dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatyme nustatyta: „***Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės ar, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia***“ (22 straipsnio 3 dalis); „*Pareigūnai privalo Seimo kontrolierių reikalavimu nedelsdami pateikti jiems informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, būtinus jų funkcijoms atlikti*“ (20 straipsnio 1 dalis), „*Asmenys, trukdantys Seimo kontrolieriui atlikti savo pareigas, atsako įstatymų nustatyta tvarka*“ (20 straipsnio 4 dalis);

8.2. Pareiškėjo dėmesį į tai, kad vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 18 straipsniu, Jūsų skundą, kuriam suteiktas Nr. 4D-2018/1-824, išnagrinėsime per 3 mėnesius (nebent dėl nurodytų aplinkybių sudėtingumo, informacijos gausos ar skundžiamų veiksmų tęstinio pobūdžio skundo tyrimą reikėtų pratęsti). Apie priimtą Seimo kontrolieriaus sprendimą ištyrus skundą informuosime pateikdami Jums Seimo kontrolieriaus surašytą pažymą, kurioje bus pateiktas skunde nurodytų veiksmų (neveikimo) juridinis įvertinimas. Visais klausimais, susijusiais su skundo tyrimu, galite kreiptis į Seimo kontrolieriaus patarėją Rositą Daunorę (trečiadieniais ir ketvirtadieniais 14.30–16.30 val. konsultuojama tel. 8 706 65145; el. p. rosita.daunore@lrski.lt).

Seimo kontrolierius Augustinas Normantas